

toestem ming bijna nooit ter zake kundig kan zijn, doch evenzeer is hij van oordeel, dat deze veelal niet vrij zal zijn. Als de zieke ernstig ziek is, zal hij fysiek en moreel in een toestand verkeren, die feitelijk een *noodtoestand* is.

Tenslotte uit hij de mening, dat men moet trachten de aansprakelijkheid van de arts los te maken van de overeenkomst of de onrechtmatige daad, bij welke laatste geen enkele band bestond tussen een persoon en derden (zoals bij voorbeeld tussen een automobilist en een persoon, die hij heeft aangereden, ref.) en deze een eigen grondslag te geven, welke voortvloeit uit de bijzondere betrekking tussen de zieke en zijn geneesheer, die vooral beheerst wordt door het vertrouwen.

Een fout, die aansprakelijk zou doen zijn, zou iedere inbreuk opleveren op het vertrouwen, dat de patiënt in zijn arts had gesteld, zoowel als *mens* als als *man van kunde*. De schrijver acht het niet juist de rechtspraak uitsluitend aan vakgenoten toe te vertrouwen, doch wil aan de gewone rechter een medicus toevoegen.

Mr. C^A. M. SCHENCK

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zo nodig enige bekorting aan te brengen

MOEILIJKE BARING

In het *Tijdschrift* van 11 October 1947, nr. 41, zegt professor K. DE SNOO in zijn klinische les op blz. 2885 in de 3e alinea: „In de tweede plaats is het van belang, dat wij vóór de bevalling de bekkenvernaauwing niet hebben herkend, niet tegenstaande, enz....”. Z.H.G. betreurt het, dat er niet vóór de bevalling een bekken-photo is gemaakt.

Het zij mij vergund op te merken, dat men met behulp van een gewone met a.p. stralenrichting gemaakte röntgenopname wel een indruk krijgt van de wijidte van het bekken, doch in geen geval met zekerheid zeggen mag of het bekken al dan niet vernauwd is.

De *conjugata vera* bij voorbeeld is op een dergelijke opname gewoonlijk in het geheel niet te beoordelen, omdat men slechts zelden hierop de plaats van het promontorium kan aanwijzen en men bovendien niet weet welke hoek de *conjugata vera* met het vlak van de film maakt. In gevallen als door professor DE SNOO beschreven, behoort men mijns inziens een röntgenologische bekkenmeting te verrichten. Indien men over het redressie-apparaat van professor J. VAN EBBENHORST TENGBERGEN beschikt kan men de door Z.H.G. beschreven methode toepassen. Bezit men dit toestel niet, dan kan men toch zowel de *conjugata vera* als de diameter transversa nauwkeurig meten, indien men de door mij beschreven modificatie toepast (*N. T. v. G.*, Jrg. 85, blz. 3976, 1941 en Jrg. 90, no. 3—4, Januari 1946). Laatst bedoelde methode is zonder verdere hulpmiddelen in elke röntgen-inrichting uitvoerbaar en levert zeer nauwkeurige resultaten op.

Amsterdam, 16 October 1947.

H. E. A. FERMIN

NOGMAALS DE PTYALORRHOEA EJACULATIVA

Mag ik langs deze weg alle collegae van wie ik mededelingen ontvang omtrent dit merkwaardige phenomeen hartelijk dankzeggen voor de genomen moeite. Uit de 10 brieven met waarnemingen meest uit eigen familiekring blijkt, dat het verschijnsel relatief *zeldzaam* is, dat het op te wekken bleek door psychische of mechanische prikkels, waarbij de *benedenwaartse beweging* van de onderkaak bij het openen van de mond het ogenblik is waardoor het speeksel, dat onder behoorlijke druk moet staan tevoorschijn kan spuiten. Uit de mededelingen blijkt verder, dat het verschijnsel meestal tientallen jaren kan voortbestaan; in een enkel geval verdween het na korte tijd. Uit drie brieven komt een *hereditair-familiaire aanleg* tot uiting.

Het zou zeker bij de volwassenen, die het verschijnsel tonen, de moeite waard